

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 19/2019)

София, 15 май 2019 г.

Съдържание

1	Проведени основни селскостопански мероприятия към 09.05.2019 г.	3
1.1	Проведени мероприятия при есенници	3
1.2	Засети площи с пролетници	4
2	Външна търговия с основни земеделски култури	5
2.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	5
2.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	6
2.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	6
3	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9
4	Приложение – справки за засети площи и проведени мероприятия на основни зърнени и маслодайни култури по области	11

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Проведени основни селскостопански мероприятия към 09.05.2019 г.

1.1 Проведени мероприятия при есенници

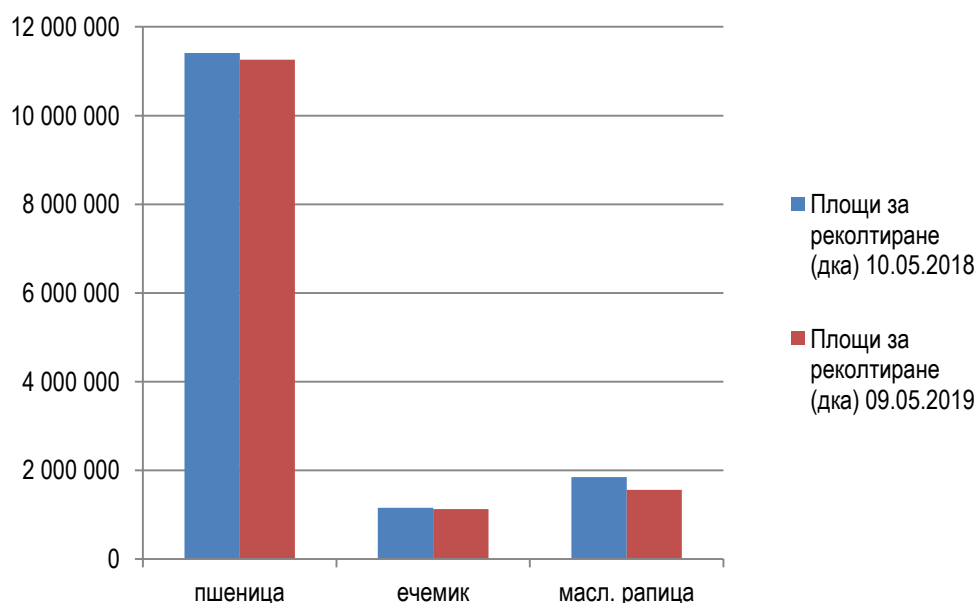
По оперативни данни, към 09.05.2019 г. площите за реколтиране с пшеница и ечемик са съответно с 1,4% и 2,6% по-малко отколкото по същото време на миналата година. По-съществено намаление се наблюдава при площите с ръж, маслодайна рапица и тритикале – в рамките на 13% - 23%.

Проведени мероприятия при есенници към 09.05.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	10.05.2018			09.05.2019			Изменение на годишна база, %
	Площи за реколтиране (дка)	Площи, подхранени с азотни мин. торове (дка)	Площи, третирани с хербициди (дка)	Площи за реколтиране (дка)	Площи, подхранени с азотни мин. торове (дка)	Площи, третирани с хербициди (дка)	Площи за реколтиране (дка)
пшеница	11 413 401	10 938 584	9 399 926	11 258 766	10 624 514	8 246 386	-1,4%
ечемик	1 156 452	1 104 134	953 253	1 125 809	1 067 847	778 196	-2,6%
масл. рапица	1 852 127	1 690 516	1 331 605	1 559 790	1 450 850	1 109 290	-15,8%
ръж	68 679	46 261	20 245	59 559	33 979	13 225	-13,3%
тритикале	177 362	152 313	116 598	137 064	112 746	70 522	-22,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 09.05.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

1.2 Засети площи с пролетници

Към момента засетите площи с маслодаен слънчоглед, царевица за зърно и пролетен ечемик са с между 8,8% и 10,5% над нивата отпреди една година. Сред останалите наблюдавани пролетни култури, по-съществено увеличение на площите на годишна база се отчита при ориза, овеса, соргото, силажната царевица и шарения слънчоглед (от 40% до над два пъти), а намаление - при фуражния и градинския грах, лещата, фасула, домати, памука, дините, пъпешите и пипера (с между 42% и 83%).

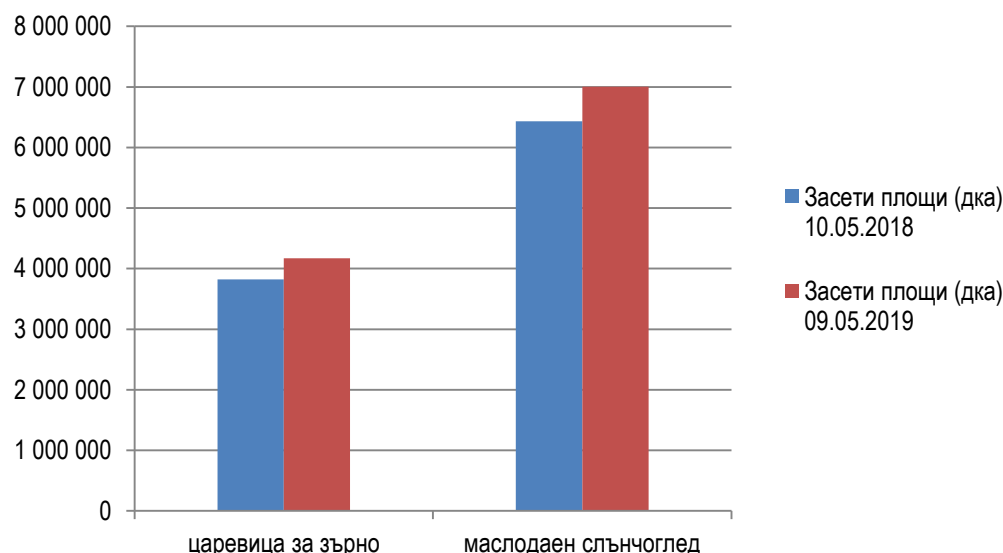
Засети площи с пролетници към 09.05.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	10.05.2018	09.05.2019	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	6 434 602	7 000 797	8,8%
царевица за зърно	3 820 406	4 171 556	9,2%
пролетен ечемик	25 746	28 459	10,5%
овес	67 832	96 971	43,0%
фуражен грах	282 672	149 655	-47,1%
шарен слънчоглед	23 860	52 806	121,3%
царевица силажна	112 344	164 072	46,0%
соя	23 375	23 810	1,9%
леща	32 652	10 414	-68,1%
ориз	22 630	31 700	40,1%
фасул	17 604	9 843	-44,1%
картофи	62 135	61 768	-0,6%
градински грах	26 538	11 668	-56,0%
домати	12 701	7 384	-41,9%
пипер	5 550	946	-83,0%
памук	8 557	5 260	-38,5%
дини	10 765	6 145	-42,9%
пъпеша	4 647	1 656	-64,4%
сорго	10 551	15 178	43,9%
лен	800	*	-

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

* Няма данни

**Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 09.05.2019 г.,
сравнено със същия период на 2018 г.**

2 Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица

През изминалата седмица през Пристанище Варна¹ не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица. При липса на преминали количества с трите култури през порта и за съответната седмица на 2018 г., намалението на експорта на годишна база се запазва на нива от около 21 – 22% за пшеницата и рапицата и 66% - за ечемика.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	02.07.2017 – 12.05.2018	02.07.2018 – 12.05.2019	Изменение
пшеница	1 715 765	1 348 801	-21,4%
ечемик	95 476	32 282	-66,2%
рапица	153 397	120 053	-21,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 12 май 2019 г. не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица – реколта `2018 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2018 г. – февруари 2019 г. извън страната са реализирани 3 333,5 хил. тона пшеница, 356,2 хил. тона рапица и 153,9 хил. тона ечемик. И при трите култури се наблюдава намаление на износа на годишна база, което е по-умерено при пшеницата и рапицата – съответно с 11,3% и 14,6% и по-

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

значително при ечемика – с 48,3%. По-значителен спад отбелязват реализираните извън страната количества ечемик – с 48,3%, до 153,9 хил. тона.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед

През периода 6 – 12 май 2019 г. през Пристанище Варна са изнесени едва 5 хил. тона слънчоглед, а експортът на царевица остава в застой. Общо изнесеното количество слънчоглед през порта от началото на сезона остава значително под миналогодишното – с 56,1%, докато при царевицата намалението е незначително – с 0,8%.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2017 – 12.05.2018	03.09.2018 – 12.05.2019	Изменение
царевица	411 763	408 565	-0,8%
слънчоглед	268 185	117 609	-56,1%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2018 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през периода септември 2018 г. - февруари 2019 г. са изнесени 1 064,4 хил. тона царевица, което е с 34,6% повече на годишна база. Същевременно, износът на слънчоглед спада с 28,7%, до 390,5 хил. тона.

2.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на м. юли 2018 г. досега не е осъществяван внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през периода юли 2018 г. – февруари 2019 г. в страната са внесени 40,9 хил. тона пшеница и 10,7 хил. тона рапица – респективно с 11% и 68% по-малко на годишна база. Доставките на ечемик за осемте месеца са едва 530 тона, при 5 312 тона по същото време на миналия сезон.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

За първите шест месеца на 2018/19 година вносът на царевица е с 13,5% под миналогодишния, възлизайки на 11,4 хил. тона. От друга страна, внесените количества слънчоглед се увеличават над два пъти, до 213,5 хил. тона.

2.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през първите два месеца на 2019 г. в страната са внесени 48,9 хил. тона пресни зеленчуци и 58,7 хил. тона пресни плодове, което е

респективно с 3,4% и 10,1% повече спрямо същия период на миналата година.

Увеличението на общия внос на пресни зеленчуци се дължи предимно на нарасналите доставки на картофи (с 2,8 хил. тона или 39,5%) и лук и шалот (с 1,2 хил. тона или 29,8%). Същевременно, вносът на чесън намалява с 80,1%, а този на марули, домати, пиперки, краставици и корнишони, патладжани, моркови и репи, гъби и тикви - в рамките на 9,2% - 17,2%.

**Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през м. януари - февруари
2019 г., сравнено със същия период на 2018 г., тона**

Поток	Продукти	януари- февруари 2018	януари- февруари 2019	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	47 273	48 884	3,4%
	пресни плодове	53 278	58 655	10,1%
Износ	пресни зеленчуци	8 082	8 951	10,8%
	пресни плодове	10 911	12 280	12,5%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2018 г. и 2019 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

При пресните плодове водещи остават доставките на цитрусови плодове и банани, които нарастват с 6,8% на годишна база, до общо 44,1 хил. тона (75,2% от целия внос на пресни плодове през първите два месеца на 2019 г.). Увеличава се и вносът на някои други видове, които традиционно не се произвеждат в страната, като киви, авокадо и ананаси. Сред останалите плодове, внасяни в по-големи количества по това време на годината, ръст спрямо същия период на 2018 г. се отчита при ябълките (с 45,3%), а намаление - при черупковите плодове (с 6%) и крушите (с 46,8%).

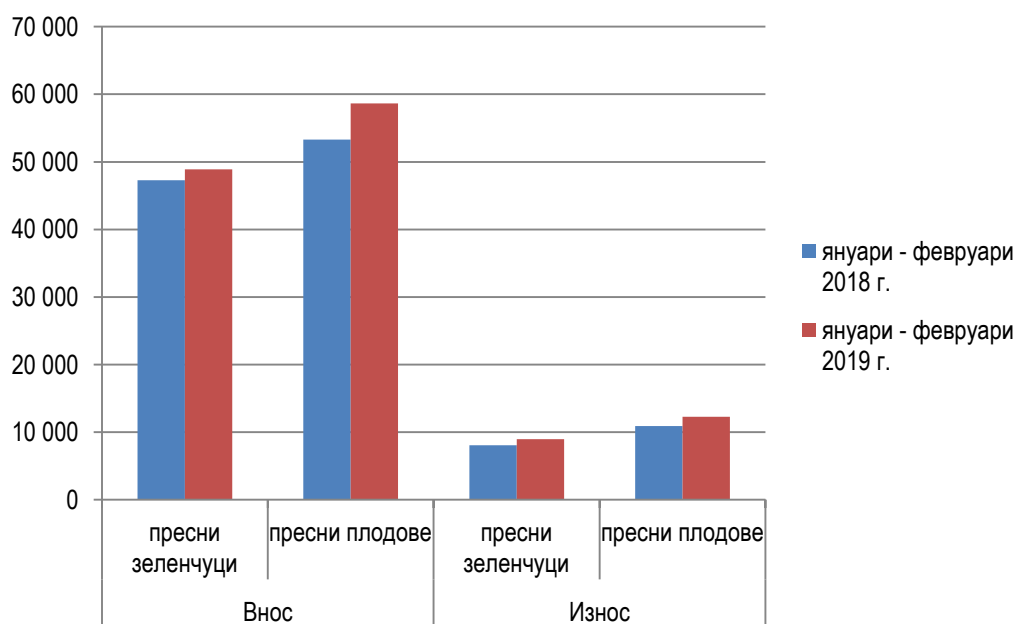
През периода януари – февруари 2019 г. износът на пресни зеленчуци се увеличава с 10,8% на годишна база, до 9 хил. тона, а този на пресни зеленчуци - с 12,5%, до 12,3 хил. тона.

Нарастването на общия износ на пресни зеленчуци е до голяма степен вследствие на значително по-голямото количество бобови зеленчуци (главно грах), реализирани навън – с 1,1 хил. тона или 58,8%. Значително повишение се регистрира и при експорта на пиперки (с 323 тона или 45,1%), домати (с 449 тона или 25,5%), краставици (със 710 тона или 93,1%) и картофи (до 183 тона, при едва 2 тона през първите два месеца на 2018 г.). Същевременно, износът на гъби, лук, патладжани, чесън и сладка царевица се свива в границите от 10,2% до 99%, най-значително при сладката царевица.

Износът на пресни плодове през наблюдавания период представлява главно реекспорт на продукти, които не са произведени в България. Това включва 11 хил. тона цитрусови плодове (89% от целия износ на пресни плодове за периода) – с 9,7% повече на годишна база. Ръст спрямо същия период на 2018 г. се отчита също така при изнесените

количества сливи (с 46,7%), ягоди (със 74,9%), грозде и ябълки (с по над два пъти), а понижение - при кайсиите и черупковите плодове (съответно с 30% и с 56,7%).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

3 Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

В рамките на последната седмица се наблюдава леко понижение на средните изкупни цени на хлябна и фуражна пшеница, съответно с 1,4% и 2,2%. Изкупните цени на царевичата и слънчогледа остават без промяна на седмична база.

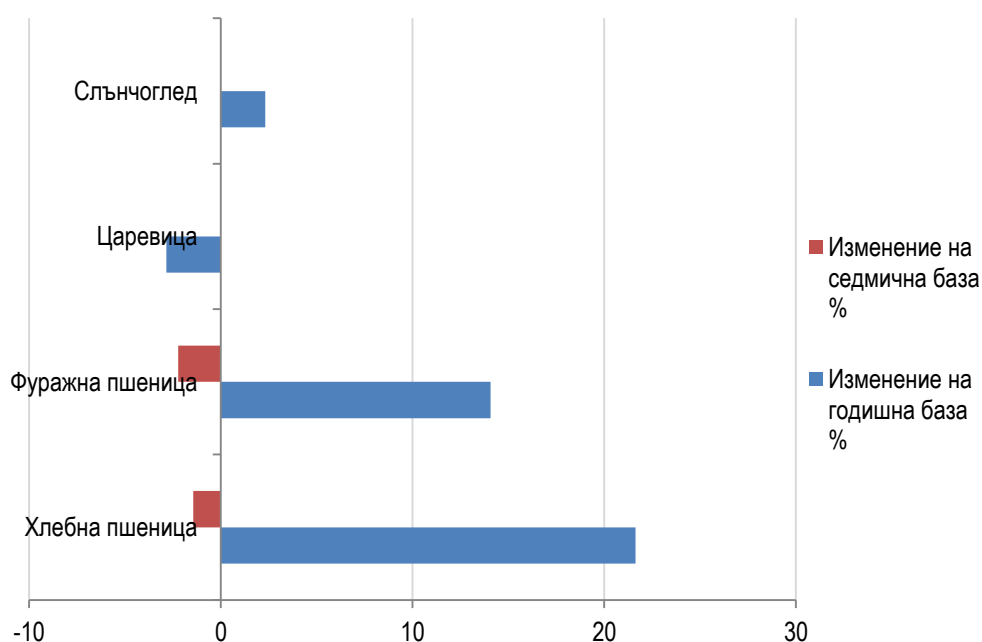
Пшеницата продължава да се търгува на значително по-високи цени в сравнение с нивата отпреди една година, макар да е налице известно свиване на годишния ръст - до 21,6% за хлябната и 14,1% за фуражната. При слънчогледа се отчита слабо поскъпване на годишна база - с 2,3%, докато царевичата е поевтиняла с 2,8%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 08.05.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./тон без ДДС

	09.05.2018	02.05.2019	08.05.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлябна пшеница	282	348	343	21,6	-1,4
фуражна пшеница	270	315	308	14,1	-2,2
ечемик	252	*	*	-	-
царевича	282	274	274	-2,8	0,0
слънчоглед	560	573	573	2,3	0,0
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ
* Няма данни

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
08.05.2019 г.**

3.2 Плодове и зеленчуци

Към 9 май 2019 г. средните цени на едро на домати (оранжерийни и внос) и пресни картофи на тържищата в страната се понижават с между 15,6% и 26% спрямо предходната седмица. При картофите от стара реколта също се наблюдава поевтиняване, но по-слабо – с 2,1%. Същевременно, ябълките поскъпват с 3,2%.

Сравнявайки със същия период на 2018 г., картофите са поскъпнали над два пъти, пресните картофи с 47,6%, а оранжерийните домати - с 9,7%. Единствено ябълките се търгуват на по-ниска цена - с 32,4%.

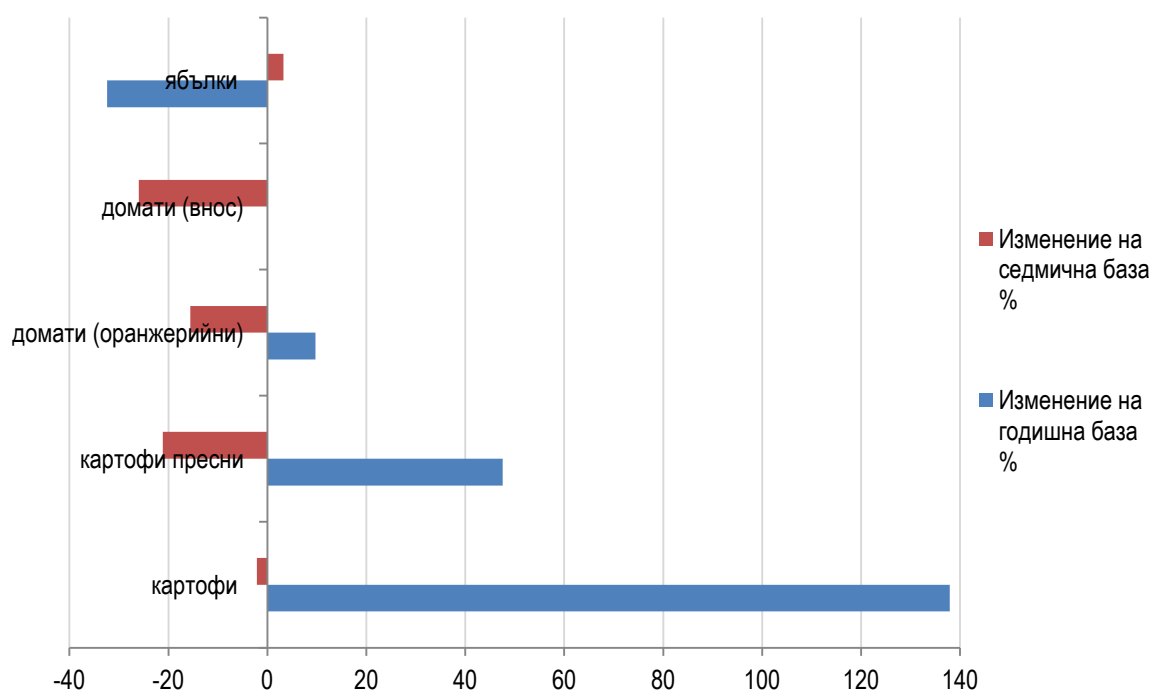
Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 10.05.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./кг

	11.05.2018	03.05.2019	10.05.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,58	1,41	1,38	137,9	-2,1
картофи пресни	1,24	2,32	1,83	47,6	-21,1
домати (оранжерийни)	2,27	2,95	2,49	9,7	-15,6
домати (внос)	*	2,23	1,65	-	-26,0
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен)	*	*	*	-	-
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-

	11.05.2018	03.05.2019	10.05.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,42	0,93	0,96	-32,4	3,2
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ
* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 10.05.2019 г.

4 Приложение – справки за засети площи и проведени мероприятия на основни зърнени и маслодайни култури по области

Проведени мероприятия при есенници

култура: ПШЕНИЦА

Област	Засети площи <i>дкал</i>	Пропаднали площи <i>дкал</i>	Площи подхранени с азотни мин. торове <i>дкал</i>	Площи третирани с хербициди <i>дкал</i>
1	2	3	4	5
Благоевград	20850		18650	200
Бургас	686871		667141	415004
Варна	579099	0	579099	544176
Велико Търново	592539		592539	543134
Видин	435100	0	348500	44800
Враца	583112	4000	579112	386983
Габрово	37510		36060	35060
Добрич	1300520	534.8	1300520	1299985
Кърджали	5100		3700	80
Кюстендил	48438		36478	23555
Ловеч	184762	0	160075	45525
Монтана	394572		394572	394272
Пазарджик	155030		154030	67300
Перник	154090		147490	71480
Плевен	758485	0	617352	390955
Пловдив	522060	0	493930	431650
Разград	493267		491452	485767
Русе	605915		604085	149770
Силистра	489100		489100	489100
Сливен	417400		417400	239700
Смолян	900	0	900	
София-град	58599			
София	171905	70		
Стара Загора	600812		600812	546982
Търговище	375042	0	375042	356339
Хасково	460860		422460	228930
Шумен	446844		446844	446844
Ямбол	684589	0	647171	608795
ОБЩО	11263371	4604.8	10624514	8246386

култура: ЕЧЕМИК

Област	Засети площи <i>дка/</i>	Пропадна- ли площи <i>дка/</i>	Площи подхране- ни с азотни мин. торове <i>дка/</i>	Площи третирувани с херби- циди <i>дка/</i>
1	2	3	4	5
Благоевград	1770		1770	200
Бургас	122067		114757	62537
Варна	67988		67984	66431
Велико Търново	67246		67226	58656
Видин	42120	962	39780	7100
Враца	13980		13980	9110
Габрово	6920	0	6260	2953
Добрич	19156		19156	19156
Кърджали	920	100	590	
Кюстендил	6820		6130	4600
Ловеч	19499		18125	13090
Монтана	19332		19332	19332
Пазарджик	32110		32110	11250
Перник	9028		9028	7668
Плевен	117635		111594	71380
Пловдив	37357	0	33300	29310
Разград	47233		45450	46283
Русе	41247		40527	7299
Силистра	39400		39400	39400
Сливен	73850		73850	49250
Смолян	150	0	150	
София-град	13867			
София	12182			
Стара Загора	75170		75170	53400
Търговище	36027		36027	36027
Хасково	53830		49050	15640
Шумен	72159		72159	72159
Ямбол	77808	0	74942	75965
ОБЩО	1126871	1062	1067847	778196

култура: ЗИМНА МАСЛОДАЙНА РАПИЦА

Област	Засети площи <i>/дка/</i>	Пропаднали площи <i>/дка/</i>	Площи подхранени с азотни мин. торове <i>/дка/</i>	Площи третиращи с хербициди <i>/дка/</i>
1	2	3	4	5
Благоевград	2950	2050	1700	200
Бургас	237492		219772	131272
Варна	70566	7180.9	65891	61045
Велико Търново	84221	800	84221	79418
Видин	36049	10842		
Враца	44096	14810.15	29285.85	23963
Габрово	7720	758.7	7720	0
Добрич	189446	60062.5	129283	129283
Кърджали				
Кюстендил	6323		1153	
Ловеч	26880	2099	21152	10700
Монтана	53630	14425	33700	
Пазарджик	15870	4523	500	
Перник	11800	3315	8400	2800
Плевен	81625	0	64520	24793.7
Пловдив	52140	1000	49340	38000
Разград	120785	1712	118598	118580
Русе	97610	1507	95080	17430
Силистра	76997		76997	76997
Сливен	27200	4282	22918	
Смолян				
София-град	4230			
София	13157			
Стара Загора	98301		98301	89997
Търговище	56739		56739	56616
Хасково	46860		46360	31360
Шумен	77750	4718	73032	73032
Ямбол	154138	699.3	146187	143803
ОБЩО	1694575	134784.55	1450849.85	1109289.7

Засети площи с пролетници и проведени мероприятия

култура: Маслодаен слънчоглед

Област	Пред-сеитбена подготовка /дка/	Засети площи /дка/	Наторени площи			Площи третиранни с хербициди /дка/
			/дка/			
			N	P	K	
1	2	3	4	5	6	7
Благоевград	2236	2236	300	200	200	
Бургас	275400	272520	32320	19000	19000	52500
Варна	392461	383953	256359	153987	101687	110572
Велико Търново	365953	364143	321283	250297	168897	99600
Видин	280850	278240	181900			
Враца	439284.3	431593.3	324541.3	308561.3	308561.3	217163
Габрово	24900	18060	22000	1800	1800	1800
Добрич	716388	705068	143350	57000	57000	
Кърджали	2600	2250				
Кюстендил	20270	19420	1850	500	500	
Ловеч	111277	111167	110667	106177	106177	110067
Монтана	394015	385020	384172	224880		385020
Пазарджик	53250	53250				
Перник	79080	75710	44360	31710	31810	26100
Плевен	698766	678735	66000	66000	66000	3500
Пловдив	265900	265830	134395	111665	111665	156900
Разград	259000	259000	213950	5000	5000	134550
Русе	351764	350327	350328	177797	169027	275436
Силистра	398837	377731	398837	398837	398837	377731
Сливен	217900	191000	140800	98300	65200	93700
Смолян						
София-град						
София	50200	41840				
Стара Загора	455862	455862	319910	27300	28300	143430
Търговище	230050	230050	230050			
Хасково	432417	428767	283117	168550	41600	119800
Шумен	288558	275115	259704	225069	209799	271515
Ямбол	343910	343910	173319	74712	74712	178603
ОБЩО	7151128	7000797	4393512	2507342	1965772	2757987

култура: Царевица - зърно

Област	Пред-сеитбена подготовка /дка/	Засети площи /дка/	Наторени площи			Площи третиранни с хербициди /дка/
			/дка/			
			N	P	K	
1	2	3	4	5	6	7
Благоевград	2579	2579				
Бургас	26530	25180	14400	8500	8500	12400
Варна	154058	150308	95091	35205	16205	29950
Велико Търново	402613	388313	179317	163617	163617	77867
Видин	86440	86305	36950			
Враца	359968.7	351603.7	294194.7	291349.7	291349.7	138061
Габрово	18400	14250	15000	4700	4700	4700
Добрич	918836	871928	174750	78000	78000	
Кърджали	240	40				
Кюстендил	5095	2795	170	50	50	120
Ловеч	123318	121918	121883	121883	121883	119703
Монтана	199110	189016	189016			188876
Пазарджик	18400	3160				
Перник	11430	8050	3860	3860	3860	2800
Плевен	656384	654379	36000	36000	36000	1200
Пловдив	38480	36260	11800	15000	15000	18725
Разград	189760	189760	162290	23150	7000	107790
Русе	367266	367076	367246	107088	98468	286908
Силистра	314792	306792	314792	314792	314792	306792
Сливен	50300	33050	34000	17600	12700	25500
Смолян	70	70	40			
София-град						
София	12970	11745				
Стара Загора	44590	44530	36990	4800	1000	12230
Търговище	138780	138780	136130			
Хасково	17100	6065	4065	3415	865	2550
Шумен	164097	158603	154753	116073	72533	111053
Ямбол	9000	9000	3040			3110
ОБЩО	4330607	4171556	2385778	1345083	1246523	1450335